

Justitiedepartementet
Enheten för familjerätt och allmän förmögenhetsrätt

Stockholm
2026-03-24

Vår referens
Magnus Johansson

Dnr
Ju2026/00135

Remissyttrande över SOU 2025:124 *Åtgärder för en mer hållbar konsumtion*

Företagarna är Sveriges största medlemsorganisation för företagare och företräder i huvudsak små och medelstora företag inom privat sektor med cirka 60 000 medlemmar. Alla branscher finns representerade och medelantalet anställda per företag är 4–5 personer.

Företagarna har beretts tillfälle att yttra sig över betänkandet och anför följande.

Sammanfattning av förslaget

Betänkandet *Åtgärder för en mer hållbar konsumtion* (SOU 2025:124) innehåller förslag till genomförande av EU:s direktiv om mer konsumentmakt i den gröna omställningen samt kompletterande nationella åtgärder.

Förslagen innebär i huvudsak:

- Skärpta regler om marknadsföring och miljöpåståenden, inklusive förbud mot vissa generella och otydliga hållbarhetsuttalanden.
- Utökade informationskrav före avtal, bland annat avseende produkters hållbarhet, reparerbarhet och garantier.
- Regler om reparationsinformation samt ett stärkt konsumentskydd i samband med reparation.
- Förlängt felansvar efter reparation.
- En ny lag om reparation av konsumenters varor, som innebär en skyldighet för vissa näringsidkare att erbjuda reparation även utanför reklamationsrätten.

Förslagen omfattar ett mycket brett spektrum av företag, inom såväl varu- som tjänstesektorn, och medför nya krav på bland annat marknadsföring, informationsgivning, interna rutiner, systemstöd och leverantörskedjor.

Företagarnas inledande iakttagelser

Företagarna delar ambitionen att stärka konsumenters möjligheter att fatta informerade och hållbara beslut samt att motverka vilseledande miljö- och hållbarhetspåståenden.

Företagarna anser dock att betänkandet i sin nuvarande form inte i tillräcklig grad beaktar hur förslagen påverkar små och medelstora företag. Särskilt allvarligt är att:

1. konsekvensanalysen är otillräcklig i fråga om kostnadspåverkan, konkurrenseffekter och särskild hänsyn till små företag,
2. betänkandet inte på ett tillfredsställande sätt hanterar konsekvenserna av att övergångsbestämmelser saknas i centrala delar,
3. det saknas tillräckligt utvecklade resonemang om hur reglerna praktiskt ska kunna efterlevas av mindre företag med begränsade administrativa och ekonomiska resurser.

Företagarna avstyrker inte målsättningen med förslagen, men anser att det fortsatta lagstiftningsarbetet måste kompletteras och justeras så att regleringen blir proportionerlig och rättssäker, och inte påför små och medelstora företag orimliga kostnader. Det beslätade Green Claims-direktivet drogs tillbaka av EU-kommissionen i juni förra året av relaterade skäl, och regeringen bör därför söka minimera regelbördan för i synnerhet små och medelstora företag.

Inledning

Små och medelstora företag utgör ryggraden i svenskt näringsliv. För denna företagsgrupp är regelverkets praktiska utformning avgörande. Även när ett regelverk i sak är motiverat kan bristande förutsebarhet, kort omställningstid, oklara vägledningar och otillräcklig hänsyn till mindre företags kapacitet medföra betydande negativa effekter.

Betänkandet omfattar flera olika typer av skyldigheter: skärpta regler om marknadsföring, utökade informationskrav före avtal, regler om reparationsinformation, förlängt felansvar efter reparation samt en ny reparationsskyldighet för vissa varor. Sammantaget innebär detta nya krav på juridisk analys, uppdatering av marknadsföringsmaterial, webbgränssnitt, interna rutiner, avtal, reservdelshantering och kundservice.

Det är inte tillräckligt att konstatera att företag i princip kan anpassa sig. Frågan är till vilken kostnad, inom vilken tidsram och med vilken risk för rättsosäkerhet, särskilt för mindre företag. Ökade regelefterlevnadskrav och utökat produktansvar innebär högre kostnader för företag. Dessa kostnader kommer ytterst att bäras av konsumenter, genom att produkter blir dyrare och utbudet mindre. Detta perspektiv beaktas inte tillräcklig utsträckning när nya regelbördor införs med konsumentskydd som motiv.

Otillräcklig konsekvensanalys

Företagarna noterar att Regelrådet bedömt att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar. Regelrådet pekar särskilt på brister avseende kostnadspåverkan för företag, påverkan på konkurrens och särskild hänsyn till små företag. Företagarna delar denna bedömning.

Betänkandet identifierar visserligen vissa företagsgrupper som berörs och konstaterar att framför allt mindre företag i vissa delar kan behöva anpassa sig mer till det nya regelverket. Detta är dock inte tillräckligt. Det saknas i stor utsträckning:

- konkreta exempelberäkningar för små, medelstora respektive större företag,
- scenarier för olika branscher,
- analys av kassationskostnader, ommärkningskostnader och kostnader för anpassning av digital information,
- analys av kostnader för juridisk granskning, certifiering och tredjepartsverifiering,

Företagarna

Besöksadress: Rådmansgatan 40 | Postadress: 106 67 Stockholm
www.foretagarna.se | info@foretagarna.se | 08-406 17 00

- tydlig bedömning av konkurrens effekter mellan små och stora företag samt mellan svenska företag, företag i andra medlemsstater och aktörer från tredjeland.

För små företag är den relativa kostnaden per produkt, kampanj eller systemanpassning ofta betydligt högre än för större företag. Avsaknaden av en fördjupad SME-analys gör därför att underlaget är svagt i en för lagstiftningsprocessen central fråga.

Avsaknad av övergångsbestämmelser

Företagarna anser att betänkandets behandling av övergångsfrågan är en av dess största svagheter.

Utredningen redovisar att kommersiella aktörer har framfört behov av särskilda övergångsregler för varor som tillverkats, märkts eller på annat sätt förberetts före ikraftträdandet, men som marknadsförs efter ikraftträdandet. Utredningen konstaterar samtidigt att det i delar saknas utrymme för nationella övergångsbestämmelser eftersom direktivet om mer konsumentmakt är fullharmoniserande.

Företagarna har förståelse för att handlingsutrymmet kan vara begränsat i förhållande till EU-rätten. Detta förändrar dock inte behovet av att analysera och hantera de praktiska konsekvenserna. För företag, särskilt små och medelstora företag, innebär absensnaden av övergångslösningar bland annat risk för:

- kassering av fullt användbart förpacknings- och marknadsföringsmaterial,
- ökade kostnader för ommärkning och ompaketering,
- behov av att snabbt ändra webbplatser, e-handelsflöden och kundinformation,
- rättsosäkerhet när vägledning och tolkningar kommer sent,
- konkurrensnackdelar för företag med små marginaler och begränsad administrativ kapacitet.

Detta är särskilt problematiskt eftersom regleringen ytterst syftar till förbättrad hållbarhet. En ordning som i praktiken leder till kassering av fullt brukbart material, ökade resursförluster och ökade kostnader riskerar att motverka både hållbarhetsmålen och tilltron till regelverket.

Företagarna anser därför att regeringen i det fortsatta arbetet måste pröva alla tillgängliga möjligheter att mildra övergångsproblemen, inklusive:

- tydlig nationell vägledning i mycket god tid före ikraftträdandet,
- proportionerlig tillsyn under en inledande period,
- aktivt arbete på EU-nivå för att få fram klargöranden, vägledning och praktiskt fungerande tillämpningslösningar,
- särskild analys av hur lagerhållna produkter, äldre märkningar och pågående leveransavtal påverkas.

Särskilt om små och medelstora företag

De flesta småföretag har inte egna juristfunktioner, compliance-avdelningar eller hållbarhetsteam. Nya krav på miljöpåståenden, förköpsinformation och reparationsrelaterad information måste i praktiken hanteras av ägare eller ett fåtal medarbetare vid sidan av den ordinarie verksamheten.

Företagarna vill understryka att småföretag är beredda att göra hållbarhetsstärkande insatser. Just därför är det viktigt att regelverket inte utformas så att endast större företag med hög administrativ kapacitet fullt ut kan efterleva hållbarhetsmotiverade lagkrav. Ett sådant utfall skulle riskera att snedvrider konkurrensen till nackdel för mindre företag.

Det gäller inte minst de delar som rör reparation. Förslagen kan på sikt skapa affärsmöjligheter för reparationsverksamhet och cirkulära tjänster. Men på kort och medellång sikt kräver de också investeringar i system, reservdelstillgång, information, avtalsrutiner och kundhantering. Hållbarhetsstärkande förändringar måste därför ske under former som är förutsebara och proportionerliga.

Företagarnas sammanfattade ställningstaganden

Företagarna tillstyrker målsättningen att motverka vilseledande hållbarhetskommunikation.

Företagarna anser dock att betänkandet behöver kompletteras innan det kan läggas till grund för lagstiftning. Regeringen bör därför i det fortsatta arbetet:

1. komplettera konsekvensanalysen med en fördjupad analys av effekterna för små och medelstora företag,
2. redovisa tydligare kostnadsbedömningar och konkurrenseffekter för olika företagsstorlekar och branscher,
3. analysera och hantera de praktiska problemen som följer av att övergångsbestämmelser saknas,
4. säkerställa att tillsyn och efterlevnadsarbete inledningsvis präglas av vägledning, tydlighet och proportionalitet,
5. verka på EU-nivå för klargöranden och lösningar som minskar risken för rättsosäkerhet, resursslöseri och oproportionerliga kostnader för företag.

Mot bakgrund av ovanstående brister avstyrker Företagarna förslaget i dess nuvarande form.

Avslutande synpunkter

Ett hållbart regelverk måste inte bara vara materiellt välmotiverat utan också praktiskt genomförbart. Om reglerna utformas utan tillräcklig hänsyn till små och medelstora företags verklighet riskerar resultatet att bli ökade kostnader, sämre konkurrensvillkor och minskad legitimitet för omställningen.

Företagarna efterlyser därför ett fortsatt lagstiftningsarbete där proportionalitet, rättssäkerhet och SME-perspektiv ges betydligt större vikt än i det nuvarande betänkandet.

Pernilla Norlin
Samhällspolitisk chef
Företagarna

Magnus Johansson
Konkurrens- och upphandlingsexpert
Företagarna